

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/77/2014
Identifikačné číslo spisu:	5612010422
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5612010422.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného K.W. pre prečin pytlactva podľa § 310 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 18. decembra 2014 v Bratislave dovolanie obvineného K.W. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2014, sp. zn. 3 To 15/2014, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie obvineného K.W. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej už len súd prvého stupňa) rozsudkom z 18. decembra 2013, sp. zn. 2 T 187/2012, uznal obvineného K.W. (ďalej už len obvinený) za vinného z prečinu pytlactva podľa § 310 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 26. júna 2012 asi o 02.00 hod. v časti pri križovatke obce Hliník, okres Liptovský Mikuláš, vo vzdialenosti približne 150 m od cesty č. III/018104, v rybolovnom revíri číslo 3-5340, nachádzajúcom sa na vodnom diele Liptovská Mara, v katastrálnom území obce G., okres Liptovský Mikuláš, lovil ryby teleskopickou udicou zn. GULL, šedo-čiernej farby dlhej 4 m, s navijakom zn. GULL Excellent 1060, čiernej farby a teleskopickou udicou zn. GULL, šedo-čiernej farby dlhej 4 m s navijakom zn. GULL Master 960, šedej farby, spôsobom na „ťažko“, v rozpore s ustanovením § 12 písm. b/ zákona č. 139/2002 Z.z. o rybárstve, v znení neskorších predpisov, v spojení s ustanovením § 12 ods. 1 písm. c/, bod 3 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 185/2006 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z.z. o rybárstve v znení neskorších predpisov.

Súd prvého stupňa za to obvineného odsúdil podľa § 310 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák., § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. k peňažnému trestu vo výmere 200 € (slovom: dvesto eur). Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu súd ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) týždne.

Zároveň podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd obvinenému uložil trest prepadnutia veci 2 (dvoch)

teleskopických udíc zn. GULL, šedo-čiernej farby dlhých 4 m, navijaku zn. GULL Excellent 1060, čiernej farby a navijaku zn. GULL Master 960, šedej farby.

Prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. Jozefa Poláka podal obvinený proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote odvolanie.

Krajský súd v Žiline (ďalej už len odvolací súd) uznesením z 30. apríla 2014, sp. zn. 3 To 15/2014, odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Dňa 12. novembra 2014 bolo na súd prvého stupňa doručené dovolanie obvineného, ktoré podal prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. Jozefa Poláka.

Obvinený v dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Argumentoval predovšetkým tým, že skutok opísaný v skutkovej vete výroku o vine rozsudku nenapĺňa všetky zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu pytlactva podľa § 310 ods. 1 Tr. zák., lebo absentuje subjektívna stránka predpokladajúca úmyselné zavinenie. V tomto prípade úplne absentoval jeho úmysel spáchať tento trestný čin, chýbala tiež akákoľvek protiprávna pohnútko. On sa len jednoducho v ten večer zabával s kolegami pri ohni a po požití väčšieho množstva alkoholu zaspal a zabudol v čase o 23,59:59 vytiahnuť udice z vody. Zobudila ho až hliadka OO PZ v čase okolo 2:00 nasledujúceho dňa, ktorá ho našla spať v aute, čo bolo jednoznačne preukázané aj vykonaným dokazovaním. Dôvodil tým, že ak by mal úmysel loviť ryby v čase ich individuálnej ochrany, tak by ho policajná hliadka nenašla spať pomerne ďaleko od udíc a na nastražených udiciach by našla aspoň nástrahy, resp. by hliadka našla ulovené ryby. Bolo preukázané, že nástrahy naposledy menil 25. júna 2014 približne okolo 17,00 hod., z čoho jasne vyplýva, že sa lovu rýb nevenoval, ale sa zabával s kolegami.

Ďalej v dovolaní obvinený argumentoval tým, že ak už súdy dospeli k záveru o jeho zavinení vo forme nepriameho úmyslu, boli následne povinné vyrovnať sa s ďalšou nemenej významnou skutočnosťou - s tzv. materiálnym korektívom. Ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák. vychádza z formálne - materiálneho poňatia prečinu. Podľa názoru obvineného bola závažnosť tohto prečinu nepatrná a to okrem už vyššie uvedených dôvodov aj preto, lebo týmto skutkom nebola spôsobená majetková škoda, keďže k uloveniu rýb nedošlo. Z pohľadu obvineného išlo len o formálny zásah do rybárskeho práva, navyše osobou s platným rybárskym lístkom.

Obvinený v dovolaní tiež poukázal na princíp ultima ratio a tiež na to, že prílišný formalizmus pri interpretácii právnych noriem spôsobuje arbitrárnosť súdnych rozhodnutí. Na záver argumentácie zdôraznil, že odsúdenie za tento skutok, ktorý podľa jeho názoru nie je trestný, znamená pre neho stratu bezúhonnosti, ktorú potrebuje k výkonu svojho povolania. To má pre neho ako živiteľa rodiny doslova likvidačný charakter.

V rámci konečného návrhu žiadal, aby dovolací súd „podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3To/15/2014 z 30. apríla 2014 bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 310 ods. 1 Tr. zák., v ust. § 8 Tr. zák., ust. § 10 ods. 2 Tr. zák., v ust. § 2 ods. 10 Tr. por., § 2 ods. 11 Tr. por., a v ust. § 2 ods. 12 Tr. por. v neprospech obvineného. Navrhol podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušiť napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3To/15/2014 z 30. apríla 2014 vo výroku o vine a vo výroku o treste a jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/187/2012 z 18. decembra 2013 vo výroku o vine a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázať Okresnému súdu Liptovský Mikuláš, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.“

Súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania Okresnej prokuratúre Liptovský Mikuláš s upozornením, že sa k nemu môže v súdom stanovenej lehote vyjadriť.

V písomnom stanovisku doručenom súdu prokurátor navrhol dovolanie obvineného postupom podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť, pretože podľa jeho názoru neboli preukázané dôvody dovolania. Svoje

stanovisko náležite zdôvodnil.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného riadne predložený na rozhodnutie 10. decembra 2014.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) v prvom rade zisťoval, či dovolanie obvineného spĺňa všetky zákonné náležitosti a konštatuje, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť, lebo je zrejmé, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Zo spisového materiálu dovolací súd zistil, že obvinený súdom uložený peňažný trest vo výmere 200 € (slovom: dvesto eur) vykonal 13. júna 2014 zložením uvedenej sumy na účet prvostupňového súdu. Záznam o zložení peňažného trestu obvineným sa nachádza v spise na čísle listu 124.

Vo vzťahu k ďalšiemu uloženému trestu - prepadnutiu veci - treba uviesť, že vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát a to dňom právoplatnosti rozsudku, ktorým bol tento trest uložený. Výkon trestu prepadnutia veci je upravený v ustanovení § 428 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého len čo sa rozsudok, ktorým bol uložený trest prepadnutia veci, stal vykonateľným, zašle predseda senátu orgánu, ktorý podľa osobitného predpisu vykonáva správu majetku štátu, rovnopis rozsudku bez odôvodnenia na prevzatie majetku do správy. V danom prípade bol rovnopis rozsudku zaslaný Okresnému úradu Žilina 23. júla 2014.

Podľa § 92 ods. 2 Tr. zák. ak ide o odsúdenie na tresty uvedené v § 32 písm. b/ až k/, k zahladeniu dochádza ich vykonaním.

V ustanovení o druhoch trestov je peňažný trest uvedený v § 32 písm. d/ Tr. zák. a trest prepadnutia veci v § 32 písm. f/ Tr. zák. Výkonom oboch druhov trestov sa teda na obvineného hľadí, ako keby nebol odsúdený.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý znamená vážny prielom do právoplatnosti a predpokladanej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia. Jeho zmyslom je, za prísne vymedzených podmienok, zvrátenie existencie odsúdenia páchatel'a, aby nedošlo k trestno-právnomu následku, t. j. sankcii spojenej s týmto odsúdením. Práve preto, že ide o prielom do naznačenej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým sa dáva možnosť dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v trestnom konaní (odhliadajúc od práva ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní) prokurátorovi a obvinenému dosiahnuť vyvolanie mimoriadneho konania pred najvyšším súdom na preskúmanie niektorých právoplatných rozhodnutí, zákon obmedzuje možnosť podania dovolania len obmedzenému okruhu subjektov, v obmedzenom rozsahu, zo špecificky vymedzených, kvalifikovaných dôvodov a len proti niektorým vymedzeným rozhodnutiam.

Keďže sa možnosť tohto opravného prostriedku dáva predovšetkým dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v konaní, základným princípom, ktorým sa musí tento inštitút mimoriadneho opravného prostriedku riadiť, je princíp rovnosti strán, a to jednak čo do možnosti podania tohto opravného prostriedku, tak aj v samotnom procese, v konaní o ňom pred súdom. Pri dodržaní tejto základnej zásady v trestnom konaní by bolo proti jej zmyslu i princípu spravodlivosti, aby jedna strana mala možnosť dovolať sa mimoriadnym opravným prostriedkom konania na najvyššom súde vo veci, v ktorej už bol trest vykonaný a zahladený s účinkami, že sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený. Ak by túto možnosť mal obvinený, nutne by musela byť pripustená i u generálneho prokurátora (odhliadajúc od ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní).

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V § 368 ods. 2 Tr. por. sú uvedené rozhodnutia, ktoré treba rozumieť, ak tento zákon neustanovuje inak, ako rozhodnutia podľa odseku 1, proti ktorým možno podať dovolanie. Pod jeho písmenom a/ sa uvádza rozsudok a trestný rozkaz, bez bližšej špecifikácie, aký rozsudok sa má na myslí. V nadväznosti na ostatné ustanovenia Trestného poriadku o dovolaní i tie, ktoré sa týkajú rozsudku je zrejmé, že sa má na myslí tak odsudzujúci, ako aj oslobodzujúci rozsudok.

Odsudzujúcim rozsudkom v zmysle § 163 až § 168 Tr. por. treba rozumieť taký, ktorý obsahuje výrok o vine páchatel'a a ak nedošlo k upusteniu od potrestania, výrok o treste a prípadné ďalšie výroky o náhrade škody alebo o ochrannom opatrení. Odsudzujúcim rozsudkom teda treba rozumieť taký rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatel'a hľadá ako na odsúdeného.

Pokiaľ nastávajú, či už priamo na základe zákona, ako je tomu pri upustení od potrestania (§ 40 ods. 2 Tr. zák.), alebo po výkone niektorých druhov trestov (napr. v predmetnom prípade § 92 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 93 ods. 1 Tr. zák.) alebo na základe rozhodnutia súdu, pri zahľadení odsúdenia, právne dôsledky spojené s fikciou neodsúdenia, že sa v zmysle zákona hľadá na páchatel'a ako keby odsúdený nebol, potom treba do všetkých dôsledkov právne považovať za neexistujúce odsudzujúce rozhodnutie takej osoby, na ktorú sa hľadá ako keby odsúdená nebola.

Predpokladom na podanie dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, je existencia odsúdenia páchatel'a. Pokiaľ platí fikcia neodsúdenia, ktorú zákonodarca spojil s inštitútom zahľadenia odsúdenia, nemožno ju chápať podmienene tak, že pre určité prípady v trestnom konaní (ale i mimo neho) platí a pre niektoré nie.

Zahľadenie odsúdenia spojené so zákonnou fikciou neodsúdenia znamená, okrem iných dôsledkov spojených s bezúhonnosťou určitej osoby, že vo výpise z registra trestov sa jej zahľadené odsúdenie už neuvádza. V oblasti trestno-právnej zanikajú nepriaznivé následky spojené s odsúdením páchatel'a. Treba vychádzať z toho, že neexistuje odsúdenie, ktoré by bolo dôvodom priťažujúcej okolnosti alebo recidívy trestnej činnosti. Zahľadením odsúdenia s fikciou neodsúdenia môže taká osoba preukazovať stav svojej bezúhonnosti. Nie je už povinná pri rôznych príležitostiach, napr. pri prijímaní do zamestnania, pri žiadostiach o niektoré povolenia, oprávnenia a pod. uvádzať odsúdenie, ktoré bolo zahľadené. Platí to aj obrátene zo strany iných subjektov vo vzťahu k tejto osobe. Odpadnutie prekážky odsúdenia teda môže viesť k vzniku alebo k obnoveniu takých právnych vzťahov, ktoré občan nemohol nadobudnúť alebo sa ich nemohol dožadovať, pokiaľ existovala prekážka odsúdenia páchatel'a.

Keďže v dôsledku toho, že odsúdenie bolo zahľadené, môžu vznikať nové právne vzťahy, ktoré by inak nemohli nastať, ak aby neexistovala podmienka bezúhonnosti, potom by bolo vážnym zásahom do stability právnych vzťahov, ak by na základe dovolania niektorej z dvoch hlavných strán v trestnom konaní alebo dovolania ministra spravodlivosti bolo možné zvrátiť nový právny stav vznikajúci po vykonaní trestu a zahľadení odsúdenia spojeného s fikciou neodsúdenia.

Výrazne by sa v takom prípade nepriaznivo vo vzťahu k osobe, u ktorej bolo odsúdenie zahľadené, prejavilo podanie dovolania prokurátorom, alebo ďalším oprávneným subjektom, v neprospech takejto osoby. Nebolo by žiaduce, aby v takom prípade, keď už páchatel' vykonal trest a došlo aj k zahľadeniu odsúdenia, aby generálny prokurátor, eventuálne minister spravodlivosti, mohol podávať tento mimoriadny opravný prostriedok v neprospech obvineného, smerujúceho k zhoršeniu jeho postavenia a umožniť tak otvorenie takého trestno-právneho vzťahu, ktorý už bol ukončený a zvrátiť tak priaznivé dôsledky pre páchatel'a spočívajúce v tom, že sa na neho hľadá akoby nebol odsúdený. Dobrodenie, ktoré dáva zákonodarca v podobe bezúhonnosti, na základe fikcie neodsúdenia osoby, u ktorej bolo odsúdenie zahľadené, by strácalo svoj zmysel.

Rovnosť strán v konaní a záujem na stabilite právnych vzťahov však predpokladá aj opak, že ani na základe dovolania obvineného nie je možné právoplatné a už aj vykonané a zahladené odsúdenie s dôsledkami fikcie neodsúdenia, meniť.

Preto ak nastal zo zákona (alebo na základe rozhodnutia súdu) stav zahľadania odsúdenia, ktorý má znamenať, že neexistuje odsúdenie, ktorým sa uložila sankcia, jeho dôsledkom musí byť i to, že žiaden zo subjektov oprávnených na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ho už nemôže podať.

V predmetnom prípade vychádzajúc zo zákonnej fikcie neodsúdenia obvineného predpokladanej v ust. § 92 ods. 2 Tr. zák. v spojení s ust. § 93 ods. 1 Tr. zák., ktorá sa v posudzovanej veci aplikovala, považuje dovolací súd dovolanie obvineného za neprípustné, lebo nesmeruje proti existujúcemu odsudzujúcemu rozhodnutiu, proti ktorému by ho bolo možné v zmysle § 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. podať. Z tohto dôvodu súd dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. f/ Tr. por. odmietol (obdobne pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Tdo 59/2013, 5 Tdo 66/2014).

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.